

Радноправни положај спортиста и спортских стручњака

др Дејан Шупут

Закон о спорту из 2016. године

- ▶ Закон о спорту прописао је посебне одредбе о радноправном статусу спортиста и спортских стручњака.
- ▶ Тај закон представља *lex specialis* у односу на Закон о раду и правила прописана тим законом.

ЧЛАН 10. ЗАКОНА

- ▶ Права, обавезе и одговорности **спортиста аматера** уређују се:
 - законом,
 - спортским правилима надлежног националног спортског савеза,
 - општим актима спортске организације.

- Права, обавезе и одговорности **спортиста такмичара аматера** којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом уређују се:
- законом,
 - спортским правилима надлежног националног спортског савеза,
 - општим актима спортске организације,
 - уговором између спортисте и спортске организације (**уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање или уговор о бављењу спортом**).

- ▶ Права, обавезе и одговорности **професионалних спортиста** уређују се:
 - законом,
 - спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза,
 - колективним уговором,
 - правилником о раду (кад није закључен колективни уговор код послодавца),
 - **уговором о раду** између спортисте и спортске организације.

ЧЛАН 13. ЗАКОНА

- ▶ Професионални спортиста заснива радни однос са спортском организацијом закључењем уговора о раду, **на одређено време**, најдуже до **пет година**. По истеку овог периода, професионални спортиста може поново да закључи уговор са истом или другом спортском организацијом.
- ▶ Прекиди рада краћи од 30 дана не утичу на трајање радног односа.

- Професионални спортиста има сва права, обавезе и одговорности из радног односа у складу са законом којим се уређује рад, **ако овим законом или спортским правилима надлежног међународног спортског савеза није друкчије утврђено.**
- **Уговором о раду** професионални спортиста и спортска организација утврђују зараду и друга примања у складу са овим законом и законом којим се уређује рад.
- Друга примања професионалног спортисте утврђена у складу са овим законом немају карактер зараде.

- Радно време, одмори, одсуства и друга права и обавезе професионалног спортисте према спортској организацији прилагођавају се режиму спортских припрема, односно такмичења.
- Професионални спортиста може бити привремено упућен у другу спортску организацију на основу писаног споразума спортске организације у коју се упућује и спортске организације са којом је у радном односу, уз сагласност професионалног спортисте, у складу са овим законом – **ТЗВ. позајмица.**

Спортски стручњаци – члан 31. Закона

- Спортски стручњак може да заснује радни однос са организацијом у области спорта закључењем:
 - уговора о раду – у складу са законом, или
 - уговора о стручном ангажовању.

- Спортски стручњак заснива радни однос са организацијом у области спорта закључењем **уговора о раду**:
 - на **неодређено време**, или
 - на **одређено време** најдуже до **пет година**.

- На закључење уговора између спортског стручњака и организације у области спорта сходно се примењују одредбе Закона о спорту о закључењу уговора између спортисте и спортске организације.

ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ

(ЧЕСТА ПИТАЊА)

ПИТАЊЕ:

- Који уговори могу да се закључе са спортистима, односно тренерима од којих је један лице у пензији, док је други активан професор на ДИФ?

ОДГОВОР:

- Постављено питање односи се на пензионере и на запослена лица која су заинтересована да као тренери, или евентуално као спортисти, буду ангажовани у спортској организацији.
- Ни пензионер, а ни запослено лице, не могу засновати нови радни однос, па питање заправо гласи да ли те категорије лица могу да обављати рад у спортској организацији, на пример у спортском удружењу (спортском клубу), ван радног односа и који је начин да их спортско удружење исплаћује за њихов рад.

- Две категорије физичких лица у складу са одредбама Закона о спорту могу да обављају рад ван радног односа у спортском удружењу, на пример у спортском клубу, односно, рад ван радног односа може да се обавља и у некој другој организацији у области спорта, као што је национални грански спортски савез, или територијални спортски савез и др.

- Чланом 10 ставом 1 Закона о спорту прописано је: „Права, обавезе и одговорности спортиста аматера уређују се законом, спортским правилима надлежног националног спортског савеза и општим актима спортске организације, а права, обавезе и одговорности спортиста такмичара аматера којима се обезбеђује новчана накнада за бављење спортом – и уговором између спортисте и спортске организације (уговор о стипендирању малолетног спортисте за спортско усавршавање или уговор о бављењу спортом).

- Ставом 8 истог члана Закона прописано је:
„Бављење спортским активностима у складу са уговором о бављењу спортом из става 1. овог члана сматра се радом ван радног односа, у складу са законом”. То конкретно значи да када лице запослено на Факултету, може да буде спортиста аматер такмичар и да закључи Уговор о бављењу спортом са спортским удружењем за које наступа на такмичењима, те његов рад има статус рада ван радног односа (колоквијално речено „хонорарац”).

- У вези са том ситуацијом, могуће је да особа која је закључила Уговор о бављењу спортом буде пензионер, али је то мало вероватно с обзиром на гходине. Ипак, могуће је да пензионер има својство спортисте аматера такмичара, ако се такмичи у некој сениорској или ветеранској спортској лиги.

- Друга категорија физичких лица која може да обавља рад ван радног односа у спортском удружењу јесу спортски стручњаци у које се убрајају и тренери. Чланом 31 ставом 1 Закона о спорту прописано је: „Спортски стручњак може да заснује радни однос са организацијом у области спорта закључењем уговора о раду, у складу са законом или закључује уговор о стручном ангажовању”.

- Ако спортски стручњак закључи Уговор о стручном ангажовању са спортским удружењем, тада се тај рад сматра радом ван радног односа што је изричито прописано чланом 31 ставом 5 Закона о спорту који гласи: „Бављење стручним радом у складу са уговором о стручном ангажовању сматра се радом ван радног односа, у складу са законом”. Уговор о стручном ангажовању тренера могу да закључе, како пензионер, тако и лице запослено на Факултету, или лице запослено код било ког другог послодавца.

ПРИМЕР ФУДБАЛА

ЕУ Секторски социјални дијалог са професионалним фудбалерима

- Резултирао је Споразумом о минималним условима за типске уговоре са професионалним фудбалерима у ЕУ и на другим територијама у надлежности УЕФА.
- Споразум је закључен 2012. године и односи се и на Србију.
- У припреми је нови споразум.

Стање у Србији

- Одредбе Закона о спорту омогућавају потпуну имплементацију Споразума.
- Типски „Професионални уговор о игрању” ФСС је усклађен са одредбама Споразума.
- Једина примедба на законске одредбе односи се на тзв. спортисте аматере такмичаре који примају накнаду за бављење спортом.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!!!